

+Emakumezko ikertzaileak

*Galaxiak ikertu dituzten
beste emakumezko
astronomo batzuk:*

**Françoise Combes
(Frantzia, 1952)**

Parisko Astronomia Behatokiko astronomoa, galaxien dinamikan eta horien arteko grabitazio-elkarreraginean aditua da. Bere ereduak esker, galaxien eraketaren eta eboluzioaren inguruko zenbait alderdi azaldu ahal izan dira. 2004az geroztik, Frantziako Zientzia Akademiako kidea da.

**Claudia Megan Urry
(Estatu Batuak)**

Yaleko Unibertsitatean (EEBB) Fisikako Departamentuko zuzendaria, galaxia aktiboen alorrean lan egin du; galaxia horiek izugarri argitsua dute nukleoa, materialaren akrezioagatik erdiguneko zulo beltz supermasiborantz.

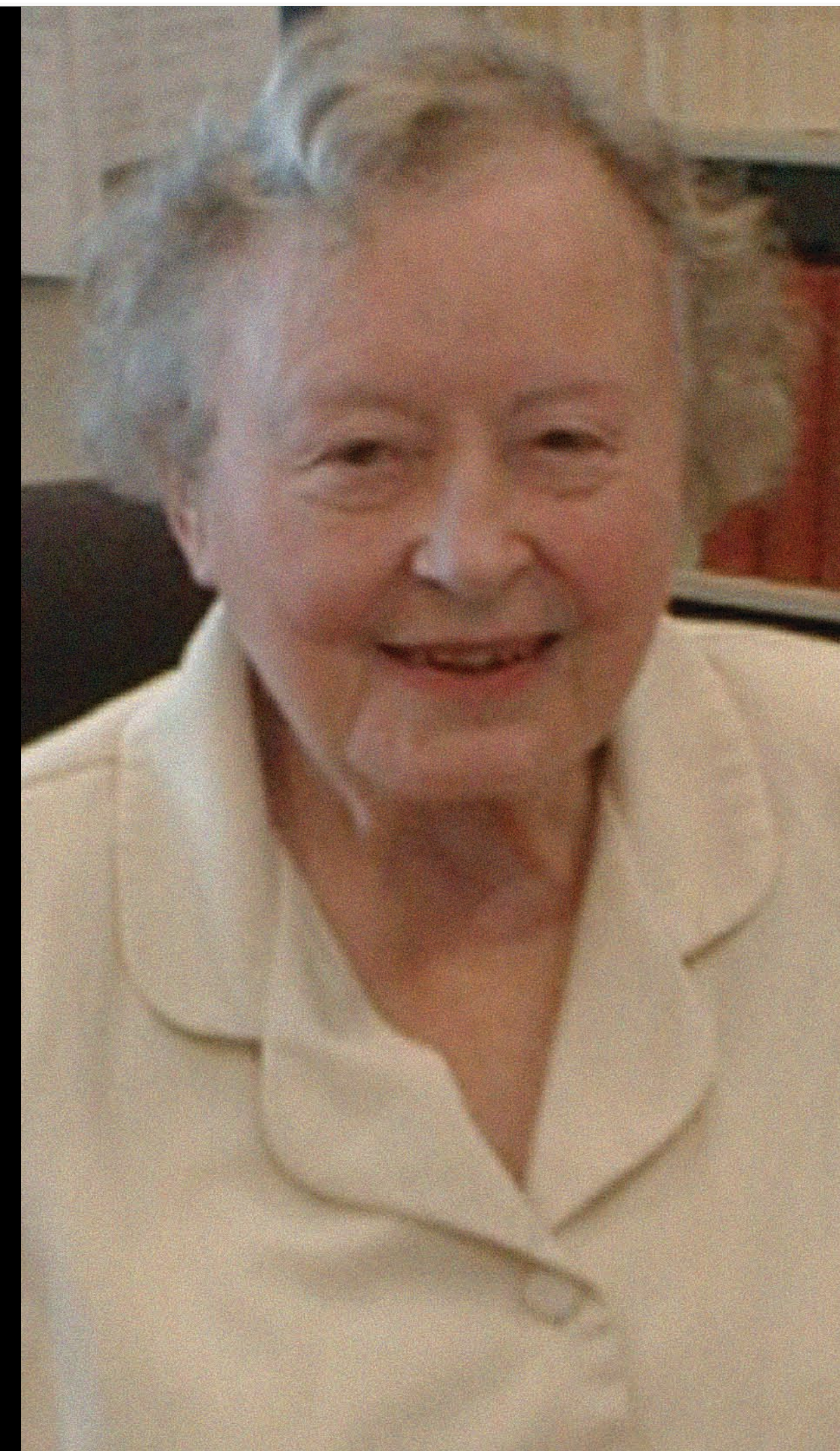
**Guinevere Kauffman
(Estatu Batuak, 1968)**

Estatubatuar astrofisikari honek Alemaniako Max Planck Institutuan lan egiten du. Bere ikerketei esker, Unibertsoan galaxiak eta egiturak eratzeari buruzko eredu teorikoen iragarpenen eta galaxien propietate behagarrien arteko lotura azaldu ahal izan da.

**Beatrice Tinsley
(Ingalaterra, 1941- Zeelanda
Berria, 1981)**

Galaxien eboluzioaren azterketa teorikoan aitzindaria, galaxia batean izar-multzoak nola zahartzen diren eta behatutako propietateetan zein eragin duten kalkulatzeko ereduak taxutu zituen. Ibilbide profesional laburra egin arren (40 urterekin hil zen), 100 artikulua baino gehiago argitaratu zituen eta nazioartean aintzakotzat hartu zuten galaxiaren eboluzioari buruzko teoriari egin zizkion ekarpen originalengatik.

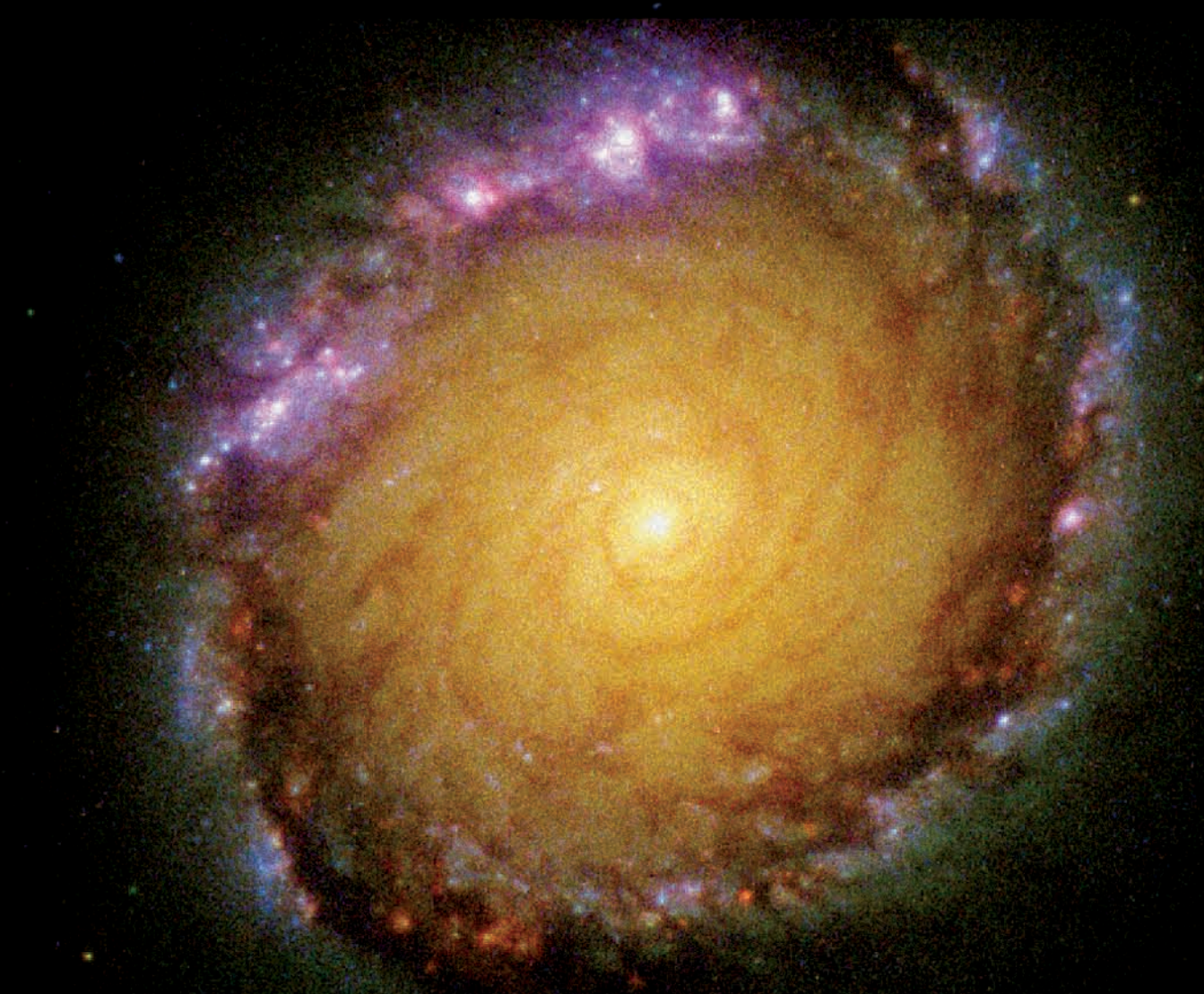
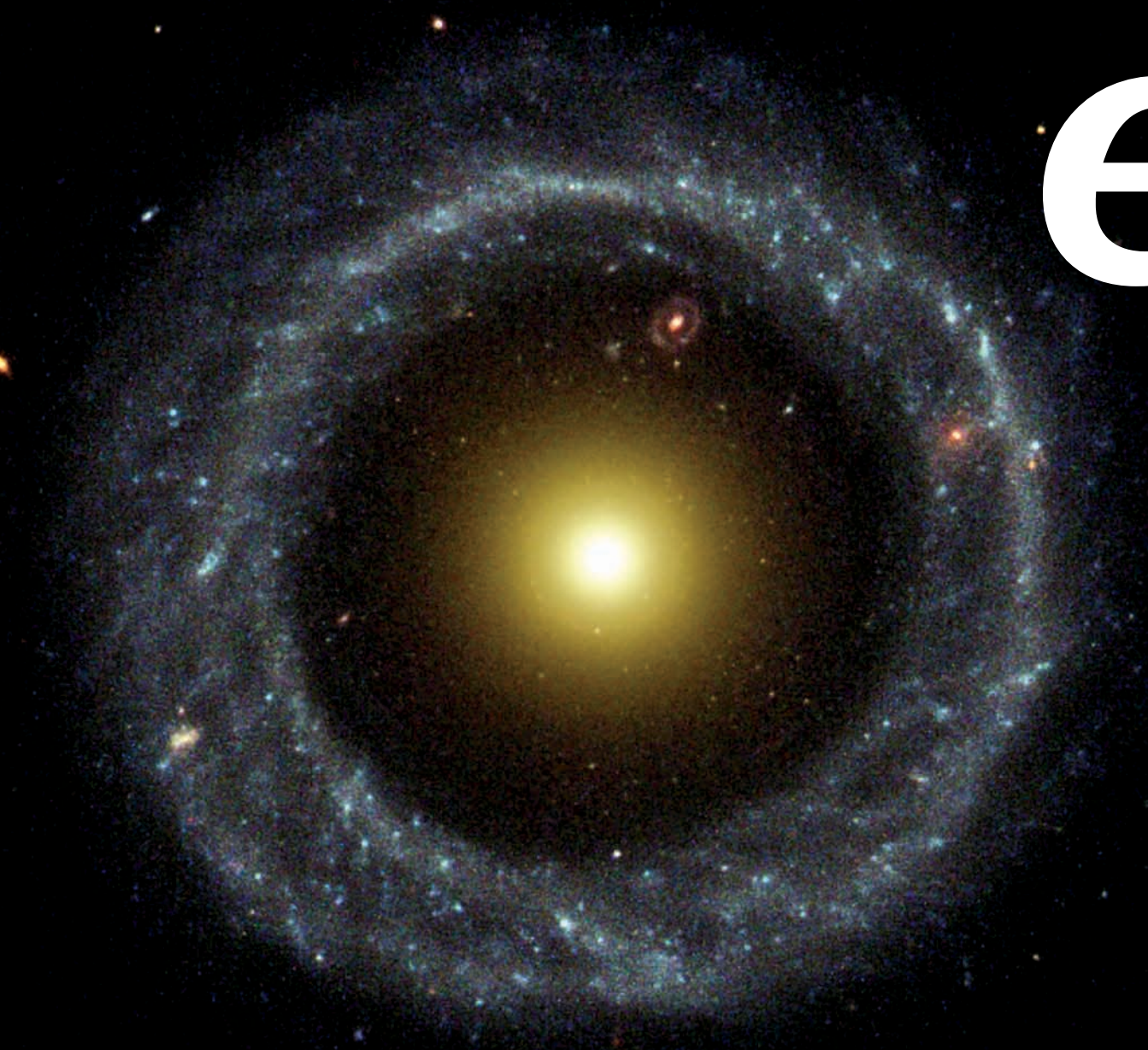
**Margaret Burbidge
(Ingalaterra, 1919)**

Bere ekarpenen artean, nabarmentzekoa da hidrogenoa, helioa eta litioa baino astunagoak diren elementuak izarren barruan nola sintetizatzen diren erreproduzitzeko sortu zuen ereduak; , nukleosintesi deitutako erreakzio nuklearren bidez sintetizatzen dira elementu horiek. Greenwicheko (Ingalaterra) Errege Behatokiko lehenengo emakumezko zuzendaria izan zen. Funtsezko zeregina izan zuen Hubble teleskopio espazialerako oinarritzko proiektuak eta tresnak zehaztean.

**ASTRONOMIA
EMAKUME**

Milioika eguzki elkarren ondoan

Galaxia bat izarrez, gas-hodeiez, planetez, hautsaz, materia ilunaz eta agian energia ilunaz osatutako sistema bat da. Askotariko formak ageri dituzte; eliptikoak, kiribilak edo irregularrak izan daitezke, eta barne hartzen duten izar-kopuruan ere alde handiak egon daitezke batetik bestera. Badira nanoak, milaka milioi gutxi batzuk baino ez dituztenak, eta erraldoiak, bilioi bat izarretik gora dituztenak.

Zenbait ebidentzien arabera, izar horietako askotan masa izugarriekiko zulo beltzak daude. Hain zuzen ere, badirudi Esne Bideak, gure Eguzki Sistema barne hartzen duen galaxiak, zulo beltz bat duela nukleoa, lau milioi eguzki-masa inguruko masa duena.

